Grunngitt spørsmål til kommunestyrets møte 30. april 2026

Politikk og administrasjon i Sortland

Formannskapet i Sortland har oppretta et underutvalg, Arealplanutvalg, som skal fungere som ei arbeidende styringsgruppe for planprosessen med å utarbeide forslag til ny arealplan. Arbeidet skal også omfatte planarbeid som innbefatter revisjon av byplanen og kystsoneplanen, herunder planprosess, fremdrift og sentrale tema.
Møte i Arealplanutvalget 14.april ble ikke strima slik at det er vanskelig for andre som ikke var der å få førstehånds kjennskap til det som sagt i møtet. VOL.NOs journalist var tydeligvis tilstede og hadde et oppslag i etterkant. Det er ingen grunn til å tvile på om saker fra møtet er riktig gjengitt i oppslaget «Kritiserte administrasjonens forslag: – Ble litt sjokkert». I dette møtet la innleid konsulent og kommunens saksbehandler (formelt i regi av kommunedirektøren) i ei orienteringssak, fram skisser til seinere diskusjoner om hvordan en kunne tenke seg videreføring av arbeidet. Det var i den forbindelse ordfører reagerte med »sjokk». Ordfører er referert på at hun ikke hadde hørt om innholdet i skissen på forhånd. Det gikk blant annet på mulige endringer av bygrensen, hvordan handtere mulig videreføring av Blåbyprosjektet og at kystsoneplanen kanskje skulle inkluderes i arealplanen.
Ordfører rettet en sterk kritikk mot konsulent/saksbehandler. Slik en må forstå dette, var det ikke endelige synspunkter fra saksbehandlers side. Vi må forvente at innspillet fra administrasjonen var basert på beste faglige skjønn. Ordførers reaksjon reiser noen spørsmål om forholdet mellom administrasjonens oppgaver (kommunedirektøren) og politisk nivå. Ofte kalt grensesnittet mellom politikk og administrasjon.
Sentralt i denne problemstillinga er kommunelovens bestemmelse om at «Kommunedirektøren skal påse at saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet. Utredningen skal gi et faktisk og rettslig grunnlag for å treffe vedtak.»
Vanlig forståelse av dette er at saker som legges fram til politikere er så langt som mulig basert på faglighet og være upartisk. Dette er grunnleggende slik at når politisk nivå skal ta avgjørelser, kan politikere være mest mulig trygg på at saksframlegget ikke er partipolitisk påvirka i forkant.
Det er i den sammenheng ordføreres reaksjon i Arealplanutvalgets møte må vurderes. Dersom det er krav om at ordfører og andre politikere skal ha innsyn og kanskje ut fra det kunne påvirke administrasjonens faglighet i forkant, kan dette i neste omgang svekke tilliten til at saksframlegg er partipolitisk uavhengig. Framlegg fra kommunedirektøren skal være best mulig faglig fundert.

Nasjonalt prosjekt «Bærekraftig kommuneøkonomi 2.0»
Sortland kommune er med i et nasjonalt prosjekt drevet av KS (kommunenes organisasjon) som heter «Bærekraftig kommuneøkonomi 2.0». Dette prosjektet har som viktig innretning hvordan tilpasse kommunesektoren til redusert økonomisk handlingsrom. Prosessen er basert på en tilnærma fullstendig sammenblanding av politikk og administrasjon. Begge partene deltar på likefot i samme konferanser og i felles diskusjoner om utvikling og standard blant annet om prioriteringer og kvaliteten på kommunens tjenester. I en slik setting er det sannsynlig at partene påvirker hverandre og at begge parter kan tilpasse seg situasjonen utfra innsyn i hverandres standpunkt. Faglighet og politikk blandes sammen slik at det kan bli uklart hva som er hva. Resultatet kan bli svekka tillit til administrasjonens i størst grad upartiske saksutredning. Det kan innebære at elementer i viktige saker ikke blir tilstrekkelig belyst og alternativer ikke utredes.

Rødt stiller derfor følgende spørsmål til ordfører:

1. Har det skjedd at ordfører har tatt kontakt med saksutreder/kommunedirektør i forkant av framlagt sak til politisk behandling for å fremme synspunkt eller påvirke administrasjonens innstilling?
2. Hva har i så fall vært begrunnelsen for å gjøre det?
3. Ved å vise til referatet fra møtet i Arealplanutvalget spør vi om ordfører mener det er riktig at ordfører/politikere skal orienteres i forkant om innholdet dersom kommunedirektøren ser for seg å legge fram en skisse til tiltak?
4. Hvordan vurdere ordfører KS-prosjektet «Bærekraftig kommuneøkonomi 2.0» i forhold til at dette er et fellesprosjekt for politikk og administrasjon og ingen adskilte grenser for felles deltakelse?

Christoffer Ellingsen
Sortland Rødt